

Kvalitetsudviklingsprojekt 2018-2020

Baggrund

Odense Katedralskoles Undervisningsudvalg (UU) spiller en vigtig rolle i forhold til skolens pædagogiske indsatsområder. Udvalget formulerer hvert tredje år et kvalitetsudviklingsprojekt (KUP) med en række indsatser. Udvalget beskriver kvalitetsudviklingsprojektet og implementerer det løbende ved at planlægge, gennemføre og evaluere tiltag inden for projektets rammer. Den samlede overskrift for de kommende års kvalitetsudviklingsprojekt under Undervisningsudvalget er ”Psykisk undervisningsmiljø”.

Baggrunden for dette fokus er de mange forandringer, der foregår i og omkring gymnasieskolen - og deres konsekvenser: Gymnasireformen kræver øget fokus på vejledning, formativ feedback og evaluering i forhold til den enkelte elev. Samtidig er der i disse år krav om effektiviseringer og besparelser, der i praksis betyder, at den enkelte lærer har flere undervisningshold, og dermed kortere tid til at forberede mødet med - og relationen til den enkelte elev. Det er derfor væsentligt, at lærerne arbejder med, hvordan de på den ene side indretter deres undervisningspraksis, så eleverne får den bedst mulige undervisning, og på den anden side er med til at lære eleverne, hvordan de bedst muligt arbejder med den vejledning, feedback og evaluering, de får, og hvordan de bruger den til at få mest mulig læring.

Skolens Undervisningsudvalg retter derfor indsatsen i de kommende års kvalitetsudviklingsprojekt mod det psykiske undervisningsmiljø ved at have fokus på vejledning, evaluering, feedback og relationer. Psykisk undervisningsmiljø bliver i denne kontekst forstået som et to-dimensionelt begreb, der på den ene side dækker over vilkår for elevernes læring og trivsel, og på den anden side dækker over, hvordan lærerne kan agere i dette miljø.

Fire indsatsområder

1. Feedback og evaluering

En af grundtankerne i reformerne på både hf og stx er, at den formative feedback og evaluering skal styrkes sammen med elevernes egne refleksioner om læring. Erfaringerne fra kvalitetstudviklingsprojekt 2013-2016, hvor indsatsområdet var klasserumsledelse, peger netop på en problematik i elevernes syn på læring. Eleverne gav udtryk for, at der i disse år er en bevægelse fra en læringskultur til en præstationskultur og et stærkt fokus på den summative evaluering, og der var indikationer på, at dette fokusskifte blev forstærket i løbet af deres uddannelsesforløb.¹ Fokus på præstation svækker i nogen grad motivationen for læring, men arbejdet med klasserumsledelse fremhævede to faktorer, som modsat kunne styrke elevernes motivation for læring, nemlig elevernes selvevaluering og lærernes fokuserede rettestrategier.

¹ En motivationsundersøgelse gennemført i samarbejde med de andre PIP-skoler

At dette er centrale faktorer for elevernes motivation bakkes op af evalueringsinstituttet EVAs rapport *Karaktergivning i gymnasiet* fra 2016, hvori der argumenteres for, at hvis man arbejder eksplicit med synlig bedømmelse, feedback og et trygt og positivt læringsmiljø, så vil elevernes fokus i højere grad være rettet mod læringen, hvordan man lærer, frem for mod karakteren, hvad der er lært. Ændrede rettestrategier kan samtidig understøtte, at lærerne får mulighed for at bruge deres tid sammen med eleverne, eksempelvis ved at flytte tid fra rettetarbejdet hjemme ved skrivebordet til den formative evaluering i klasserummet. På hf får eleverne ikke karakterer, så her er det også vigtigt, at eleverne møder tydelig, konstruktiv feedback.

2. Et udvidet vejledningsbegreb

Den skriftlige dimension i fagene lægges som konsekvens af reformerne i højere grad tilbage i undervisningstiden, hvor lærerne skal stilladsere elevernes skriveproces. Denne tankegang medfører, at også vejledningsbegrebet i forbindelse med de større skriftlige opgaver på både hf og stx udvides sådan, at der skal planlægges konkret undervisnings- og vejledningstid, der forbereder eleverne til opgaveskrivningen. Der skal således konkret i stx-elevernes SRP-forløb planlægges en proces, hvor eleverne under vejledning har haft mulighed for valg af område og faglig problemstilling. Desuden skal der i selve projektforløbet planlægges et betydeligt omfang af aktiviteter, der forbereder og støtter elevernes skriveproces eksempelvis gruppe- og individuel vejledning. På tilsvarende vis skal vejlederne på hf-elevernes SSO medvirke i alle opgaveskrivningens faser, og vejledningen skal have karakter af formativ evaluering med klare anvisninger på det videre arbejde. Det ændrede vejledningsbegreb kræver således, at lærergruppen vejledningsmetoder videreudvikler.

3. Relationernes betydning

Flere studier, herunder Dorthe Ågårds ph.D-afhandling fra Aarhus Universitet (2014), peger på relationsdannelsen mellem elev og lærer som afgørende for elevernes motivation for læring og udbytte af undervisningen.² Relationsdannelsen kan dog blive vanskeligere, når den enkelte lærer i fremtiden vil møde og vil skulle forholde sig til væsentligt flere elever end tidligere i løbet af en arbejdsuge. Det er derfor et indsatsområde for Undervisningsudvalget at undersøge og understøtte, hvordan vi kan bevare den gode, faglige relation til vores elever. Begrebet 'den faglige relationsdannelse' vil blandt andet dække over, hvilken rolle klassens lærere og teams skal spille i forbindelse med klassedynamikker, trivsel og konflikt, eksempelvis i etableringen af nye klasser både ved skolestart, men også ved opstart af stx'ernes studieretningsklasser.

4. Fælles forberedelse

Reformen og de nye bekendtgørelser medfører på flere områder væsentligt ændrede rammer for dele af undervisningen, som kræver, at lærere koordinerer undervisningen og samarbejder på tværs af hold og klasser. Her tænkes blandt andet på grundforløbsstrukturen og de *Flerfaglige forløb* på stx, *Studie- og praktikforløb*, *fagpakker* og *professionsorientering* samt faggruppe-forløb som *Kultur- og samfundsfag* og *Naturvidenskab* på hf, men også planlægning af elementer i de enkeltfaglige forløb. Det væsentlige i samarbejdet er at udvikle gode forløb til eleverne, hvor det faglige samspil giver mening for eleverne - og mening i forhold til de faglige mål i de deltagende fag. Samtidig har er det centralt at finde en balance mellem den fælles forberedelse og den enkelte lærers engagement i - og mulighed for at tilpasse undervisningen til det konkrete hold og til det, der lige nu og her er interessant at inddrage i undervisningen.

Arbejdet med at opstille mål og følge op på indsatserne i det tre-årige kvalitetsudviklingsprojekt rapporteres løbende i rektors resultatlønskontrakt og i skolens selvevaluering.

Marts 2018/ v. LT

² <http://www.gymnasieforskning.dk/wp-content/uploads/2016/09/Dorte-Agard-ph.d.-afhandling-2-014-Motiverende-relationer.pdf>